

Korruptiontorjunnan ja ihmisoikeuksien toimenpideohjelma 2025

**RANTA
SALMI**

rantasalmi.fi

Sisällys

Ohjelma sisältö.....	3
Korruptiontorjunnan riskialueet	4
Ihmisoikeuksien kunnioittaminen	
kunnan toiminnassa	4
Kypsyysmalli ja tavoitteet.....	5
Käytännön toimintaohjeet.....	6
Toimeenpano ja seuranta	7
 Liite 1: Arviointi ja raportointipohja.....	 8
 Yhteenveto toimintakertomusta varten	 15

Ohjelman sisältö

Toimenpideohjelma määrittää kunnan periaatteet ja käytännöt kattaen korruptiontorjunnan ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen. Ohjelma koskee kaikkia kunnan luottamushenkilöitä, viranhaltijoita ja työntekijöitä.

Ohjelma on valmisteltu yhteistyössä kunnan eri toimialojen kanssa. Valmistelussa on huomioitu sekä viranhaltijoiden että luottamushenkilöiden näkökulmat. Ohjelma perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön ja kunnan hallintosääntöön.

Korruptiontorjunnan riskialueet

Tunnistettut korruptiontorjunnan keskeiset riskialueet:

- Päätöksentekoprosessi
- Maankäyttö ja rakentaminen
- Julkiset hankinnat
- Valintaprosessit
- Yhteistyö ja avustukset

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen kunnan toiminnassa

Periaate: Rantasalmen kunta kunnioittaa perus- ja ihmisoikeuksia kaikessa toiminnassaan ja varmistaa yhdenvertaisen kohtelun kaikille kuntalaisille.

KESKEISET OSA-ALUEET:

Yhdenvertaisuus	Syrjinnän ehkäisy palveluissa ja päätöksenteossa
Saavutettavuus	Palveluiden esteettömyys ja monikielisyys tarpeen mukaan
Yksityisyys	Henkilötietojen suoja ja tietoturva
Osallisuus	Kuntalaisten kuuleminen ja vaikuttamismahdollisuudet

Ihmisoikeusriskit palvelutuotannossa:

- Syrjintä palveluiden saannissa tai laadussa
- Esteettömyyden puutteet fyysisessä tai digitaalisessa ympäristössä
- Henkilötietojen käsittelyn puutteet
- Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien rajoittuminen

Kypsyysmalli ja tavoitteet

Ohjelma määrittää hyvän hallinnon tason arvioinnin viisiportaisella kypsyysmallilla:

Taso 1: Perusvelvoitteet

- Lakisääteiset velvoitteet täytetään
- Perusohjeistukset ovat olemassa

Taso 2: Systematisoitu lähestymistapa

- Riskialueet tunnistettu
- Käytännön ohjeet määritelty

Taso 3: Aktiivinen kehitystyö

- Säännöllinen seuranta ja arviointi
- Henkilöstön koulutus

Taso 4: Integroitu hyvän hallinnon kokonaisuus

(Tavoitetaso 2026)

- Korruptiontorjunta ja ihmisoikeudet integroitu johtamiseen
- Pro aktiivinen riskinhallinta
- Sidosryhmien osallistaminen

Taso 5: Jatkuva parantaminen ja innovointi

- Vertaisoppiminen ja parhaiden käytäntöjen jakaminen
- Innovatiiviset ratkaisut hyvän hallinnon edistämiseksi

Käytännön toimintaohjeet

EPÄILYTILANTEIDEN KÄSITTELY:

Korruptioepäilyt:

Ilmoitus esihenkilölle tai
kunnanjohtajalle

Ihmisoikeusloukkausepäilyt:

Ilmoitus esihenkilölle tai
hallintojohtajalle

ENNALTAEHKÄISY:

- Säännölliset riskiarvioinnit
- Henkilöstön ohjeistus ja koulutus
- Prosessien läpinäkyvyys ja dokumentointi

Toimeenpano ja seuranta

Toteutuksen periaatteet

- Ohjelma toteutetaan osana normaalia toimintaa
- Hyödynnetään olemassa olevia prosesseja ja rakenteita
- Ei vaadita erillisiä lisäresursseja
- Ohjelma tarkistetaan vuosittain toimintakertomuksen yhteydessä ja päivitetään tarpeen mukaan.

Seurannan integrointi

Kunnan toimintakertomuksessa raportoidaan vuosittain:

- Korruptiontorjunnan tila ja kehityskohteet
- Ihmisoikeuksien toteutuminen kunnan toiminnassa
- Kypsyystason arviointi molemmilla osa-alueilla (liite 1)
- Tunnistettut riskit ja niiden hallinta
- Toteutetut kehittämistoimenpiteet

Vastuut

Kunnanhallitus	Ohjelman hyväksyminen ja seuranta
Kunnanjohtaja	Toimeenpanon koordinointi ja vastuu
Hallintojohtaja	Käytännön toteutuksen tuki ja koordinointi
Johtoryhmä	Ohjelman käytännön toteuttaminen
Henkilöstö	Ohjelman noudattaminen omassa työssään
Tilintarkastaja	Ohjelman toteutumisen ulkoinen arviointi

KORRUPTIONTORJUNTA

Toteutetut toimenpiteet

Sidonnaisuusilmoitukset päivitetty
Esteellisyysohjeistus annettu uusille
luottamushenkilöille työntekijöille
Riskialueet tarkistettu osana
vuosisuunnittelua
Hallintosääntö määrittää
päättöksentekoprosessit

Havaitut kehittämiskohteet:

Toimenpiteet vuodelle

IHMISOIKEUKSIEN TOTEUTUMINEN

Toteutetut toimenpiteet

Yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetty/
tarkistettu
Ilmoitettuja syrjintäepäilyjä käsitelty: _____ kpl

Saavutettavuus

Saavutettavuusseloste päivitetty/tarkistettu
Esteettömyysparannuksia toteutettu
Monikielisiä palveluita tarjottu: _____ kielellä

Yksityisyydensuoja

Tietosuojakoulutusta järjestetty henkilöstölle ja
luottamushenkilöille
Tietoturvapoikkeamia: _____ kpl (käsitelty
asianmukaisesti)
Henkilötietojen käsittelykäytäntöjä päivitetty

Osallisuus

Kuntalaisten kuulemistilaisuuksia järjestetty:
_____ kpl
Verkko-osallistumisen mahdollisuuksia kehitetty
Nuorten osallisuutta tuettu:

KORRUPTIONTORJUNTA

IHMISOIKEUKSIEN TOTEUTUMINEN

TASO 1: PERUSVELVOITTEET

Kunnan sidonnaisuusilmoitukset ajan tasalla
Perusohjeistus esteellisyydestä annettu
Hallintosääntö määrittää päätöksentekoprosessit

Yhdenvertaisuussuunnitelma voimassa
Saavutettavuusseloste voimassa
Tietosuojavastaava nimetty

TASO 2: SYSTEMATISOITU LÄHESTYMISTAPA

Riskialueet tunnistettu ja dokumentoitu
Käytännön toimintaohjeet laadittu
Vastuuhenkilöt nimetty

Ihmisoikeusriskit tunnistettu
Palveluiden saavutettavuus kartoitettu
Osallistumismahdollisuudet määritelty

TASO 3: AKTIIVINEN KEHITYSTYÖ

Vuosittainen riskiarviointi toteutetaan
Henkilöstölle annettu koulutusta
Prosessien läpinäkyvyyttä parannettu

Säännöllinen yhdenvertaisuuden seuranta
Henkilöstön ihmisoikeuskoulutus toteutettu
Palveluiden esteettömyyttä parannettu

TASO 4: INTEGROITU KOKONAISUUS

Korruptiontorjunta huomioitu strategiassa ja käytännöissä
Riskit arvioidaan etukäteen merkittävissä päätöksissä
Sidosryhmien näkemyksiä kuullaan säännöllisesti

Ihmisoikeudet huomioitu strategiassa
Kuntalaisten osallisuus vahvistettu
Monimuotoinen yhteistyö käynnissä

TASO 5: JATKUVA PARANTAMINEN

Vertaisoppimista toteutetaan
Innovatiivisia ratkaisuja kehitetty
Parhaita käytäntöjä jaettu

Toimii esimerkkinä muille pienille kunnille
Osallisuuden muotoja kehitetty käytännönläheisesti
Kokemuksia jaettu kuntaverkostoissa

Ihmisoikeuksien kypsyystaso:

Perustelu arvioinnille:

Korruptiontorjunnan riskit

Riskialue	Riski	Todennäköisyys (asteikko: 1-3)	Vaikutus (asteikko: 1-3)	Hallintakeinot
Päätöksenteko				
Maankäyttö				
Hankinnat				
Henkilöstöasiat				
Yhteistyö/avustukset				

Ihmisoikeuksien riskit

Riskialue	Riski	Todennäköisyys (asteikko: 1-3)	Vaikutus (asteikko: 1-3)	Hallintakeinot
Syrjintä				
Saavutettavuus				
Tietosuoja				

Korruption torjunta

Toimenpide 1

Vastuuhenkilö

Toteutusaika

Tulos /
vaikutus

Toimenpide 2

Vastuuhenkilö

Toteutusaika

Tulos /
vaikutus

Ihmisoikeuksien edistäminen

Toimenpide 1

Vastuuhenkilö

Toteutusaika

Tulos /
vaikutus

Toimenpide 2

Vastuuhenkilö

Toteutusaika

Tulos /
vaikutus

Yhteenveto toimintakertomusta varten

Tiivistelmä (toimintakertomukseen):

- Keskeisimpiä saavutuksia tai toimenpiteitä 1-3 kappaletta
- Tärkeimmät kehittämiskohteet seuraavalle vuodelle 1-3 kappaletta

Arvioinnin laatinut

PVM

Johtoryhmä hyväksynyt

PVM

Kunnanhallitus käsitellyt

PVM

RANTA SALMI

Kestävä luonnostaan